

MAA-AMET

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 01.10.2024 nr 12-1/24/384

Meie 21.10.2024 nr 6-3/24/3004-3

**Ettepanekute esitamine avalikul
väljapanekul olevale kaitsetööstuspargi
riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku
lähtesisukohtadele ja mõjude hindamise
(sh keskkonnamõju strateegilise
hindamise) programmile**

Edastasite 01.10.2024 kirjaga nr 12-1/24/384 Maa-ametile teate kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (edaspidi REP) lähtesisukohtade ja mõjude hindamise (sh keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avaliku väljapaneku ja avalike arutelude toimumisest. Avalik väljapanek toimub ajavahemikul 17.10.2024 – 15.11.2024. Materjalidega oli võimalik tutvuda veebiaadressil: <https://kaitseministeerium.ee/et/planeeringud/kaitsetoostuspark>. Maa-amet on tutvunud edastatud materjalidega ning märgib järgmist.

Vabariigi Valitsus algatas 15.02.2024 korraldusega nr 40 kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise. Planeeringu eesmärk on planeerida kaitsetööstuspark laskemoona, lahingumoonade, lõhkematerjali ja lõhkeaine tootmiseks ning selle toimimiseks vajalik taristu. Planeeringuga kavandatakse kaitsetööstuspargi täpne asukoht ning tingimused kaitsetööstuspargi baastaristu ja tootmisehitiste projekteerimiseks ja ehitamiseks.

Planeeringuala hõlmab maa-alasid kolme kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil asuvas neljas planeeringualas: Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas (630 ha), Lääne maakonnas Lääne-Nigula vallas (150 ha) ja Pärnu maakonnas Pärnu linnas (3330 ha).

Lüganuse valla territooriumil asub kaks REP-i planeeringuala: Varinurme külas asuv Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri planeeringuala ning Aidu külas ja Aidu-Liiva külas asuv Aidu karjääri planeeringuala. Lääne-Nigula valla territooriumil asub REP-i planeeringuala Piirsalu külas Kõuemaru, Tormimaru ja Tuulemaru kinnistutel. Pärnu linna territooriumil asub REP-i planeeringuala Ermistu küla Audru metskond 20 kinnistul ja Kõima küla Audru metskond 52 kinnistul.

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 31 lõike 1 kohaselt tehakse riigi eriplaneeringu eelvalik koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi eriplaneering käsitleb. PlanS § 37 lõike 1 kohaselt esitatakse riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu koos keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruandega kooskõlastamiseks käesoleva

seaduse § 31 lõikes 1 nimetatud asutustele. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritava maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse planeering PlanS sätestatud korras Kliimaministeeriumi või Vabariigi Valitsuse volitatud asutusega. Vabariigi Valitsus on korraldusega 03.07.2023 nr 182 „Volitus Maa-ametile maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ andnud Maa-ametile volituse anda lube MaaPS §-des 14 ja 15 nimetatud maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks.

MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib Kliimaministeerium või Vabariigi Valitsuse volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmisseedme ja seonduva taristu ehitamisega.

Pärnu planeeringuala kattub joonise 2 ning kaardirakenduse kohaselt osaliselt Kivimäe kruusamaardlaga (registrikaart nr 940) ja Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Kivimäe III kruusakarjääri (taotleja Dozerland OÜ) mäeeraldisega ja selle teenindusmaaga. Lisaks külgneb planeeringuala Potsepa liivamaardlaga (registrikaart nr 22), Kivimäe kruusakarjääri (loa nr L.MK/329822; loa omaja Dozerland OÜ; luba kehtib kuni 26.09.2032), Kivimäe II kruusakarjääri (loa nr KL-513514; loa omaja Dozerland OÜ; luba kehtib kuni 14.02.2032), Potsepa liivakarjääri (loa nr PARM-008; loa omaja Osaühing Eesti Killustik; luba kehtib kuni 22.03.2036), Potsepa II kruusakarjääri (loa nr L.MK/331357; loa omaja Osaühing Eesti Killustik; luba kehtib kuni 04.02.2034), Potsepa III liivakarjääri (loa nr L.MK/332988; loa omaja OÜ Eesti Killustik; luba kehtib kuni 15.07.2034) mäeeraldiste ja nende teenindusmaadega. Planeeringuala sees olevatel eelvaliku aladel maardlatega kattumist ei ole.

Palume kaitsetööstuspark rajada alale, mis ei kattu maardlate, mäeeraldiste ega nende teenindusmaadega (sh taotletavate mäeeraldistega) ja nii, et ei piirata külgnevatel aladel töötavate mäeeraldiste tegevust, sh tagatakse neile juurdepääs. Juhul kui lõplikus planeeringulahenduses pole võimalik vältida ammendamata maardlaga kattuvat ala või mäeeraldise või teenindusmaa ala või seatakse nende alade kasutamisele piiranguid, siis palume planeeringus selgitada, kuidas on jõutud hinnanguni, et riigikaitselisele ehitisele ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta ning kuidas on tehtud koostööd puudutatud isikutega (kaevandamisloa omajad või taotlejad).

Põhja-Kiviõli planeeringuala kattub joonise 6 ning kaardirakenduse kohaselt osaliselt Eesti põlevkivimaardla Põhja-Kiviõli uuringuvälja maardlaosaga (registrikaart nr 30), Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri (loa nr KMIN-045; loa omaja KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING; luba kehtib kuni 18.07.2028) mäeeraldisega ja selle teenindusmaaga. Lisaks külgneb planeeringuala Põhja-Kiviõli II põlevkivikarjääri (loa nr KMIN-105; loa omaja KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING; luba kehtib kuni 27.01.2036; Keskkonnaametis on menetluses ka Põhja-Kiviõli II põlevkivikarjääri laiendamise taotlus) mäeeraldisega ja selle teenindusmaaga.

Selgitame, et nimetatud alale kaitsetööstuspargi rajamist on võimalik kaaluda juhul, kui kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldise osas on maavara juba ammendunud ning kaevandamisloa omaja nõustub kaevandamisloa alusel toimuvad mäetööd ümber planeerima ja korraldama selliselt, et mäeeraldise ja selle teenindusmaa ala on osaliselt teatud aja jooksul enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist võimalik kasutada muuks otstarbeks. Sellisel juhul palume esitada maavara ammendumist tõendavad dokumendid koos loa omaja (KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING) nõusolekuga, misjärel on võimalik kaaluda kaitsetööstuspargi rajamise lubamist.

Samas märgime, et kaevandamisega mõjutatakse ümbritsevat keskkonda suuremal või vähemal määral ning seetõttu tuleb ka ammendatud maavaraga mäeeraldise osa kasutamisel kaitsetööstuspargina arvestada võimalike kaevandamisest põhjustatud mõjude tekkimisega, mis võivad mõjutada kaitsetööstusparki töötamise võimalusi.

Aidu planeeringuala kattub joonise 7 ning kaardirakenduse kohaselt osaliselt Eesti põlevkivimaardla Aidu kaevevälja maardlaosaga (registrikaart nr 3).

Arvestades, et kaitsetööstusparki Aidu planeeringuala kavandatud asukohas on maavara ammendatud, ei ole alust arvata, et kaitsetööstusparki rajamine halvendaks olemasolevat olukorda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas.

Lisaks märgime järgmist:

1. Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade peatükis 3. *Planeeringuala kirjeldus* on kirjeldatud (tsiteerin): „Lüganuse valla Põhja-Kiviõli (3,1 km²) ja Aidu (3,2 km²) alad asuvad endistel kaevandusaladel, kus loodusväärtustest tulenevaid võimalikke piiranguid võrreldes teiste aladega on väga üksikuid. Küll aga on selle piirkonna planeeringualadel muud kitsendused (olemasolevad objektid, nt tuulikud; kavandatav Uus-Kiviõli kaevanduse konveierlint jm).“

Lisaks on tabelis 1 toodud Põhja-Kiviõli planeeringuala osas (tsiteerin): „Endine põlevkivikarjäär, mis on osaliselt korrastatud ja osaliselt korrastamata. Koostatava üldplaneeringu järgi osaliselt ette nähtud tuulealaks, osaliselt mäetööstusala“.

Peatükis 5.2.4. *Põhja-Kiviõli* on maardlate alapeatükis kirjeldatud (tsiteerin): „Planeeringualaga kattub osaliselt Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri alaga. Karjääri kaevandatav põlevkivi varu on ammendatud, kuid sellel kehtib veel kaevandamisluba, mille omanik on Kiviõli Keemiatööstus OÜ. Hetkel on karjäär kavandatud korrastada metsamaaks ja tehisveekoguks“.

Palume läbivalt kirjeldada, et Põhja-Kiviõli planeeringuala puhul ei ole tegemist endise kaevandusalaga/karjääriga, kuna alal on kehtiv kaevandamisluba Põhja-Kiviõli põlevkivikarjäär (loa nr KMIN-045; loa omaja KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING; luba kehtib kuni 18.07.2028). Lisaks ei ole teada, kas kogu Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri kaevandatav varu on ammendatud. Palume esitada maavara ammendumist tõendavad dokumendid koos loa omaja (KIVIÕLI KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING) nõusolekuga vastavale alale kaitsetööstusparki rajamiseks.

2. Asukoha eelvaliku lähteseisukohtade tabelis 3 on kaasatava asutusena märgitud Maa-amet põhjendusega (tsiteerin): „Planeeringualal asub keskkonnaregistri maardlate nimistus olev maardla või selle osa; planeeritavatel aladel olevate riigimaade volitatud asutus“.

Täpsustame, et keskkonnaregistri asemel peetakse maavarade arvestust nüüdseks maavarade registris. Lisaks palume täpsustada, et maardlatega seotud kooskõlastuste ja koostöö puhul tuleb lähtuda MaaPS märgitud asutusest, kuna teadaolevalt see ei ole tulevikus Maa-amet.

Kaasatavate isikutena ei ole märgitud ettevõtteid OÜ Eesti Killustik ja Dozerland OÜ. Palume nimetatud ettevõtted samuti kaasata ning tabelit 3 täpsustada.

Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega ning edastada planeering kooskõlastamiseks MaaPSus märgitud asutusele, sh arvestada käesolevas kirjas tehtud märkustega.

Reformimata riigimaade ja maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab planeeringule seisukoha Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor

Teadmiseks: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, OÜ Eesti Killustik -
<info@eestikillustik.ee>, Dozerland OÜ - <dozerlandeu@gmail.com>, KIVIÕLI
KEEMIATÖÖSTUSE OSAÜHING - <info@keemiatoostus.ee>

Mare Laan
5373 6390 mare.laan@maaamet.ee